

***Пуризм в Україні**

* **ПУРИЗМ** (франц. purisme, від лат. purus — чистий) — крайній вияв турботи про чистоту *літературної мови, культуру мови*, орієнтація на встановлення суворих правил дотримання літ. норм (див. *Норма мовна*), оберігання мови від впливу іншомов. запозичень, очищення її від неліт. явищ (*діалектизмів, просторіччя* тощо).
Пурист. тенденції розвиваються тоді, коли нац. мова зазнає значних зрушень під впливом сусп. чинників (війни, революції, активізація дем. рухів).

* **Що таке ПУРИЗМ?**

- *Русифікація України
- *Велике запозичення іншомовних слів
- *Вплив сусідських держав на Україну

*Причини ПУРИЗМУ

* Пуризм в радянській Україні

* Більшовицька мовна політика від 1930-их років засуджує новітній український пуризм в УРСР як «український буржуазний націоналізм у мові». Термін «Український буржуазний націоналізм» був сконструйований саме як ідеологічне тавро для боротьби зі спротивом лінгвоциду та русифікації. Прихильники українського пуризму — Євген Тимченко, Олена Курило, С. Смеречинський, Сулима, Агатангел Кримський та інші — були репресовані. Та сама доля спіткала і упорядників словників, які могли прямо не висловлювати свою позицію, але демонстрували її самою діяльністю із впорядкування словників: Сергій Паночіні, Григорій Голоскевич та інші борці за збереження культурної (зокрема й мовної) спадщини.

* Культурно-географічне розташування України на межі Сходу й Заходу чітко відбилося на її пуристичному досвіді, який суперечливо поєднав у собі як усвідомлення потреби самобутнього розвитку термінології, так і цілковите заперечення цієї потреби.

* Укладач першого у Східній Україні термінологічного словника М. Левченко (1861 р.), спираючись на досвід польської та чеської мов, обстоював термінотворення на багатствах розмовної мови. Він послідовно перекладав європеїзми, що закріпилися в російській мові: автомат — *саморух*, азот — *душець*, буксир — *волок*, метафора — *переносня*, орбита — *обіжниця*, перспектива — *зглядність*, пульс — *живчик*, фабрика — *виробня*, циліндр — *валець*, циркуль — *кружало*, електрика — *громовина*.

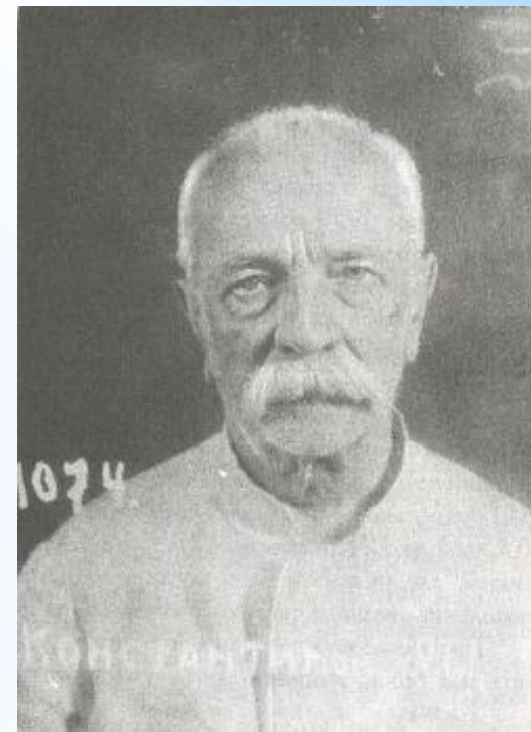
* Євген Тимченко, Олена
Курило, С. Смеречинський,
Сулима, Агатангел Кримський

*** Найвідоміші ПУРИСТИ**

Євген Костянтинович Тимченко (псевд. *Богун*; *27 жовтня 1866, Полтава — †22 травня 1948, Київ) — український мовознавець-україніст, спеціаліст по санскриту, порівняльному мовознавству, поліглот (знав французьку, німецьку, англійську та італійську мови), перекладач (Метерлінк, Мопассан, Байрон та ін.), академік АН УРСР, член-кореспондент АН СРСР (з 1929 р.).

Автор праць із фонетики, граматики, лексики, лексикографії, діалектології та історії української мови, автор підручників, загалом більше ста праць (деякі з них ще й досі не опубліковані). Автор першого перекладу фінського епосу «Калевала» українською мовою.

Активний член Братства тарасівців, дійсний член НТШ, член Київської Старої Громади (1918-1932), професор Київського Університету й ІНУ, з 1918 року — голова Постійної Комісії для складання історичного словника української мови УАН.

***Євген Тимченко**

- * Вивчати українські слова замість іншомовних
- * Викинути російські слова з нашої мови
- * Не використовувати “Суржик”
- * Допомога влади

*** Як боротися за
чистоту нашої мови?**